

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΑ, ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ

ΜΑΝΟΛΗΣ Ν. ΣΤΑΥΡΑΚΑΚΗΣ Ομότιμος Καθηγητής Γ.Π.Α

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ μέχρι το τέλος του αιώνα

Ένα σενάριο...

- Αύξηση της θερμοκρασίας του αέρα κατά 2-4° C
- Μείωση της βροχόπτωσης κατά 5-19%
- Αύξηση της έντασης της βροχής
- Αύξηση της συχνότητας των πλημμυρών κατά 20-30%
- Αύξηση της (προσπίπτουσας) ηλιακής ακτινοβολίας από 2,3-4,5 Wm⁻²
- Αύξηση της περιόδου ξηρασίας έως 40 μέρες
- Αύξηση της συχνότητας των ετήσιων ανέμων κατά 10%
- Διπλασιασμός της συγκέντρωσης του CO₂ της ατμόσφαιρας

(IPCC 2007, 2014, 2022 - ΕΜΕΚΑ 2011, 2022)

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ μέχρι το τέλος του αιώνα

- Οι ταχείες μεταβολές στις κύριες κλιματικές παραμέτρους, τα τελευταία χρόνια, οδήγησαν στην αναβάθμιση της κλιματικής αλλαγής σε κλιματική κρίση.
- Αυτά που τα διάφορα σενάρια (IPCC, ΕΜΕΚΑ) προέβλεπαν για το τέλος του αιώνα φαίνεται ότι θα συμβούν πολύ νωρίτερα.
- Η δυσχέρεια ακριβούς πρόβλεψης οφείλεται κατά κύριο λόγο στην απρόβλεπτη εξέλιξη του φαινομένου του θερμοκηπίου.

Επιτροπή Μελέτης Επιπτώσεων Κλιματικής Αλλαγής (ΕΜΕΚΑ)
Διακυβερνητική Επιτροπή για τη Κλιματική Αλλαγή (IPCC)

Εκατοντάδες από τους κορυφαίους κλιματολόγους του κόσμου αναμένουν ότι η παγκόσμια θερμοκρασία θα αυξηθεί κατά τουλάχιστον 2,5°C ανών τον αιώνα - αποκαθίτη επιστημονική έρευνα της «Guardian» - ξεπερνώντας τους διεθνώς συμφωνημένους στόχους και επιπερόνιας καταστροφικές συνέπειες για την ανθρώπινη και τον πλανήτη.

Η «Guardian» προσέγγισε όλους τους συντάκτες εκδόσεων της Διεθνούς Επιτροπής για την Κλιματική Αλλαγή (IPCC) από τα τελευταία έξι χρόνια για τους οποίους κατάφερε να βρει στοιχεία επικοινωνίας.

Αναπάντων ονόμα οι μισοί, 380 από τους 843. Τα αποτέλεσμα δείχνουν ότι πολλοί από τους πλέον ενημερωμένους ανθρώπους στον πλανήτη αναμένουν έναν κλιματικό όλεθρο τις επόμενες δεκαετίες.

Σχεδόν 80% των ερωτηθέντων προβλέπουν ότι η παγκόσμια θερμοκρασία θα αυξηθεί κατά τουλάχιστον 2,5°C σε σύγκριση με τα προβλεπόμενα επίπεδα, ενώ οκτώ οι μισοί προβλέπουν ότι θα αυξηθεί κατά τουλάχιστον 3°C. Μόνο ένα 6% πιστεύει ότι θα «πρωθεί το διεθνώς συμφωνημένο όριο του 1,5°C».

Ημι-δυστοπικό μέλλον

Πολλοί από τους επιστήμονες προβλέπουν ένα «ημι-δυστοπικό» μέλλον, με λιμούς, συγκρούσεις και μαζική μετανάστευση, που θα υποκινείται από καύσινες, πυρκαγιές, πλημμύρες και καταιγίδες με έντονη και συχνότητα μαζί με γαλάντες από εκείνες που έχουμε ήδη βιώσει.

Αρκετοί ειδικοί δήλωσαν ότι αιθάλλονα απειλομένοι, εξοργισμένοι και φοβισμένοι από την απουσία των κυβερνήσεων να δράσουν παρά τα ούρα επιστημονικά στοιχεία που παρέχονται.

«Νομίζω ότι οδεύουμε προς μεγαλύτερη κοινωνική ανισότητα μέσα στα επόμενα πέντε χρόνια, δίλωσε η Γκρέτα Τσέλνι από το Πανεπιστήμιο της Τσουλάνης. «Οι Αρκετοί θα

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Αύξηση θερμοκρασίας πάνω από 2,5°C

Εκατοντάδες κορυφαίοι κλιματολόγοι αναμένουν έναν κλιματικό όλεθρο για τον πλανήτη τις επόμενες δεκαετίες

ΤΟΥ DAMIAN CARRINGTON

παλέσουν να διακρίνουν το ένα ακραίο φαινόμενο μετά το άλλο, να παραγγίλ «τροφιμή» θα διαταραχθεί. Δεν θα μπορούσαν να σώσει μεγάλερη απόγνωση για το μέλλον.

Ο αγώνας για το κλίμα

Πολλοί συνάδελφοι της, ωστόσο,

είπον ότι ο αγώνας για το κλίμα πρέπει να συνεχιστεί, όσο ψάδι και αν ανέβει η παγκόσμια θερμοκρασία, γιατί κάθε κόσμα βαρύνει που θα αποφευχθεί θα σημαίνει λιγότερο ανθρώπινο πόντο.

«Η κλιματική αλλαγή δεν θα γίνει ζωνικά επικίνδυνη στον 1,5°C -

είναι ήδη επικίνδυνη» επιστήμονα ο Πιτερ Κολς από το Πανεπιστήμιο του Ελζερ. «Και δεν θα "αποσώσει το παιχνίδι" αν ξεπεράσουμε τους 2°C, κάτι που μπορεί κάλλιστα να συμβεί».

Η κλιματική κρίση τλίνεται ήδη ζωές και ιστορικά μέσα σε όλον

τον κόσμο, με μόνο 1,2°C αύξηση της παγκόσμιας θερμοκρασίας. Ο στόχος του 1,5°C επιτεύχθηκε ώσαυτε απορραπούν τα χειρότερα. Όμως οι πρόσφατες πολιτικές για το κλίμα σημαίνουν ότι ο κόσμος βρίσκειται σε μια «κρίση αόριστης κερτίου 2,7°C και η έρευνα της «Guardian» δείχνει ότι ίσως ειδικοί της IPCC αναμένουν ότι ο κόσμος θα αναλάβει την τερόνια δράση που απαιτείται για να αλλάξει αυτή την κατάσταση.

Απαισιόδοχοι οι νεότεροι

Οι νεότεροι επιστήμονες ήταν πιο απαισιόδοχοι, με το 52% των ερωτηθέντων κάτω των 30 ετών να αναμένουν αύξηση τουλάχιστον 3°C, σε σύγκριση με το 38% των ερωτηθέντων άνω των 50 ετών. Οι γυναίκες επιστήμονες ήταν επίσης πιο απαισιόδοχοι από τους άνδρες επιστήμονες, με το 49% να πιστεύει ότι η παγκόσμια θερμοκρασία θα αυξηθεί κατά τουλάχιστον 3°C, σε σύγκριση με το 38% των ανδρών. Υπήρξαν μικρές διαφορές μεταξύ επιστημόνων από διαφορετικές περιοχές.

Όσο για τους λόγους που ο κόσμος απειλοείται να αντιμετωπίσει την κλιματική κρίση, οι ειδικοί ήταν ξεκαθαροί. Σχεδόν τα υρία τέταρτα των ερωτηθέντων ανέφεραν την έλλειψη πολιτικής βούλησης, ενώ το 60% κατηγορούσε επίσης τα συμφέροντα των επιχειρήσεων, όπως της βιομηχανίας ορυκτών καυσίμων.

Πολλοί ανέφεραν επίσης τις ανισότητες και την απουσία του πλούσιου κόσμου να βοηθήσει τους φτωχούς, οι οποίοι υποφέρουν περισσότερο από τις κλιματικές επιπτώσεις. «Περιμένω ένα ημι-δυστοπικό μέλλον με σημαντικό πόντο και δυστυχία για τους ανθρώπους του παγκόσμιου Νότου, δίλωσε ένας νοτιοαμερικανός επιστήμονας, ο οποίος επέλεξε να μην κατονομασεί. «Ζούμε σε μια εποχή ανόπων».

ASTRAZENECA
Αποσύρουν εμβόλιο κατά του κορωνοϊού

THE KATERINAZ TZABARA

Την απόσυρση από την αγορά του εμβολίου της κατά του COVID-19, Βαζεντία, ανακοίνωσε η βρετανική φαρμακευτική εταιρεία AstraZeneca επιστημονικών ότι είναι μια απόφαση που πήρε για δημοκρατικούς λόγους, καθώς τλόν έδει

φορές παρενέργειας του εμβολίου της. Το εμβόλιο εκτελείται πως έσωσε εκατομμύρια ζωές στη διάρκεια της πανδημίας. Εισαχθήκα από ηγετίες σαν τον Μπόρις Τζόνσον και τον Μάριο Νιράγκι. Στον αγώνα όρωμα για την αντιμετώπιση της πανδημίας, το εμβόλιο αναπαύθηκε σε χρόνο ρεκόρ από επιστήμονες στο Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, μια διαδικασία που υπό κανονικές συνθήκες διαρκεί περίπου δέκα χρόνια επιστημονικά και το σχεδόν κληρόσημο σε περίπου δέκα μήνες. Τον Νοέμβριο του 2020 προβλέθηκε ως ένα εμβόλιο για τον κόσμο», καθώς ήταν το α φθινό-

τερο και πιο εύκολο να αποδεχθεί από άλλα εμβόλια κατά της COVID και ο βιομηχανικός το-λοοός AstraZeneca προέκυψε σε μαζική παραγωγή.

Οι θρομβώσεις

Όστόσο, τα ορήμα του ελλλάνων αυσιπτικής περιπτώσεως θρομβώσεων που καταγράφησαν ως μια σπάνια παρενέργεια, γνωστή ως σύνδρομο TTS. Το σύνδρομο σύνδρομο εμφανίστηκε σε περίπου δύο έως τρία άτομα ανά 100.000 που εμβολιάστηκαν με το Βαζεντία. Στις 7 Μαΐου ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Φαρμάκων εξέδωσε ανα-

κοίνωση στην οποία ανέφερε ότι το εμβόλιο δεν είναι πλέον εγκαταμένο για χρήση.

«Σύμφωνα με ανεξάρτητους υπολογισμούς, πάνω από 6,5 εκατομμύρια ζωές σώθηκαν μόνο τον πρώτο χρόνο χρήσης και πάνω από 3 δισεκατομμύρια δόσεις παραστέθηκαν παγκόσμια» ανέφερε η ανακοίνωση της AstraZeneca. «Οι προσπάθειές μας έχουν αναγνωριστεί από τις κυβερνήσεις σε όλον τον κόσμο και θεωρούνται ως ένας κρίσιμο στοιχείο για τον κερταισμό της παγκόσμιας πανδημίας, θα συνεργαστούμε με τις κυβερνήσεις αρχές και τους εταίρους μας για να ενθαρρυνθούμε σε μια ασφαλή πορεία προς τα εμπρός».

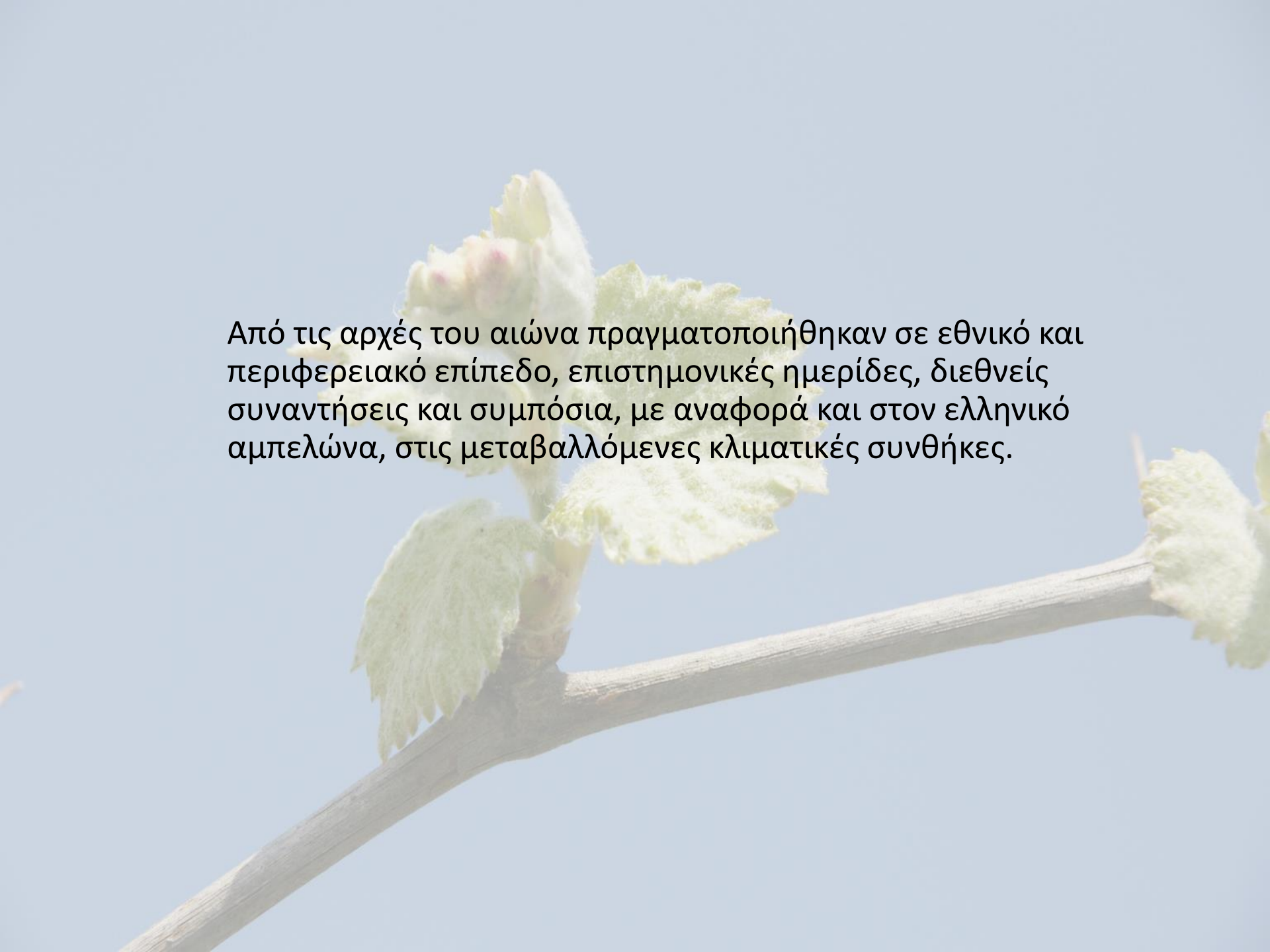

- Αναμένουμε, λοιπόν, κλιματικό όλεθρο για τον πλανήτη, όπως εκτιμούν οι κλιματολόγοι, τα επόμενα 20 χρόνια; Πιθανόν.

Αλλά

- Αύξηση της μέσης θερμοκρασίας κατά 2-3° C είναι βέβαιο ότι θα προκαλέσει σημαντικές μεταβολές στον ευρωπαϊκό, μεσογειακό και ελληνικό αμπελουργικό χάρτη τα επόμενα χρόνια, δηλαδή επιστροφή στην εικόνα που επικρατούσε πριν από την Μικρή Παγετώδη Εποχή (14^{ος} -18^{ος} αιώνας).
- Στην επόμενη διαφάνεια έχουν επισημανθεί οι αμπελουργικές περιοχές της Μεσογείου που ήδη υφίστανται τις αρνητικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις από τα αποτελέσματα ερευνών και μελετών τα τελευταία 40 χρόνια.
- Στην κυριολεξία στο κόκκινο οι νότιες αμπελουργικές περιοχές της χώρας.

Από τις αρχές του αιώνα πραγματοποιήθηκαν σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, επιστημονικές ημερίδες, διεθνείς συναντήσεις και συμπόσια, με αναφορά και στον ελληνικό αμπελώνα, στις μεταβαλλόμενες κλιματικές συνθήκες.

INSTITUT
FRANÇAIS

ΕΛΙΑ ΚΑΙ ΑΜΠΕΛΙ: Η ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ΑΠΕΝΑΝΤΙ ΣΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

**VIGNE ET OLIVIER : L'AGRICULTURE MÉDITERRANÉENNE FACE AU CHANGEMENT
CLIMATIQUE**

23 & 28.04.2015

4th International Symposium
Mediterranean Vineyards and Climate Change
4ο Διεθνές Συμπόσιο
Μεσογειακός Αμπελώνας και Κλιματική Αλλαγή

Ο Ελληνικός αμπελώνας στις νέες περιβαλλοντικές συνθήκες
The Greek vineyard under the new environmental conditions

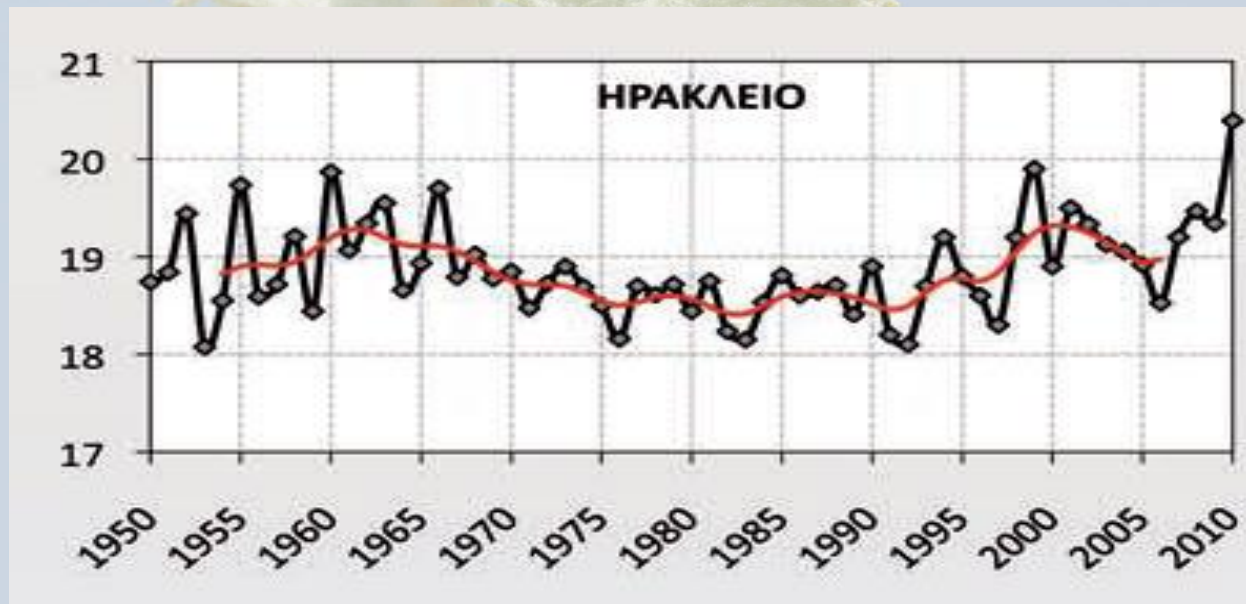
Manolis N. Stavrakakis

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ 2050

- Πιθανά σενάρια
- Κλιμάκωση των φαινομένων
- Αρνητικές και θετικές και επιδράσεις
- Διαφοροποίηση των αμπελουργικών περιοχών (γ.π., υψόμετρο, μεσοκλίμα, μικροκλίμα, έδαφος κ.ά.)
- Εξειδίκευση στους παραγωγικούς αμπελώνες/κατεύθυνση παραγωγής/ ποικιλίες (κλώνοι), υποκείμενα/αμπελοκομική τεχνική-αναθεώρηση σχημάτων μόρφωσης-υποστύλωσης-κλαδέματος καρποφορίας-χλωρών κλαδεμάτων, φυτοπροστασίας, ...
- Διαπιστώσεις, Εκτιμήσεις, Προτάσεις

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ ΚΑΙ ΑΚΡΑΙΑ ΚΑΙΡΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΑ

ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΟΥ ΚΡΗΤΙΚΟΥ ΑΜΠΕΛΩΝΑ

Αποκλίσεις της μέσης μηνιαίας, μέσης μέγιστης και μέσης ελάχιστης θερμοκρασίας αέρα (°C) από τις αντίστοιχες κανονικές τους τιμές στον σταθμό του Ηρακλείου Κρήτης για την περίοδο Μαρτίου – Ιουνίου 2011 (δεδομένα σταθμού ΕΜΥ).

Θερμοκρασία (°C)	Μάρτιος	Απρίλιος	Μάιος	Ιούνιος
Μέση	+ 0,1	- 0,8	- 0,7	- 0,1
Μέση Μέγιστη	0,0	- 1,5	- 1,3	-0,5
Μέση Ελάχιστη	+ 0,4	+ 0,6	0,0	+ 0,4

Ύψος υετού (mm) και απόκλισή του από τις κανονικές τιμές (μέσος όρος τριακονταετίας) στο σταθμό του Ηρακλείου Κρήτης για την περίοδο Μαρτίου – Ιουνίου 2011 (δεδομένα σταθμού ΕΜΥ).

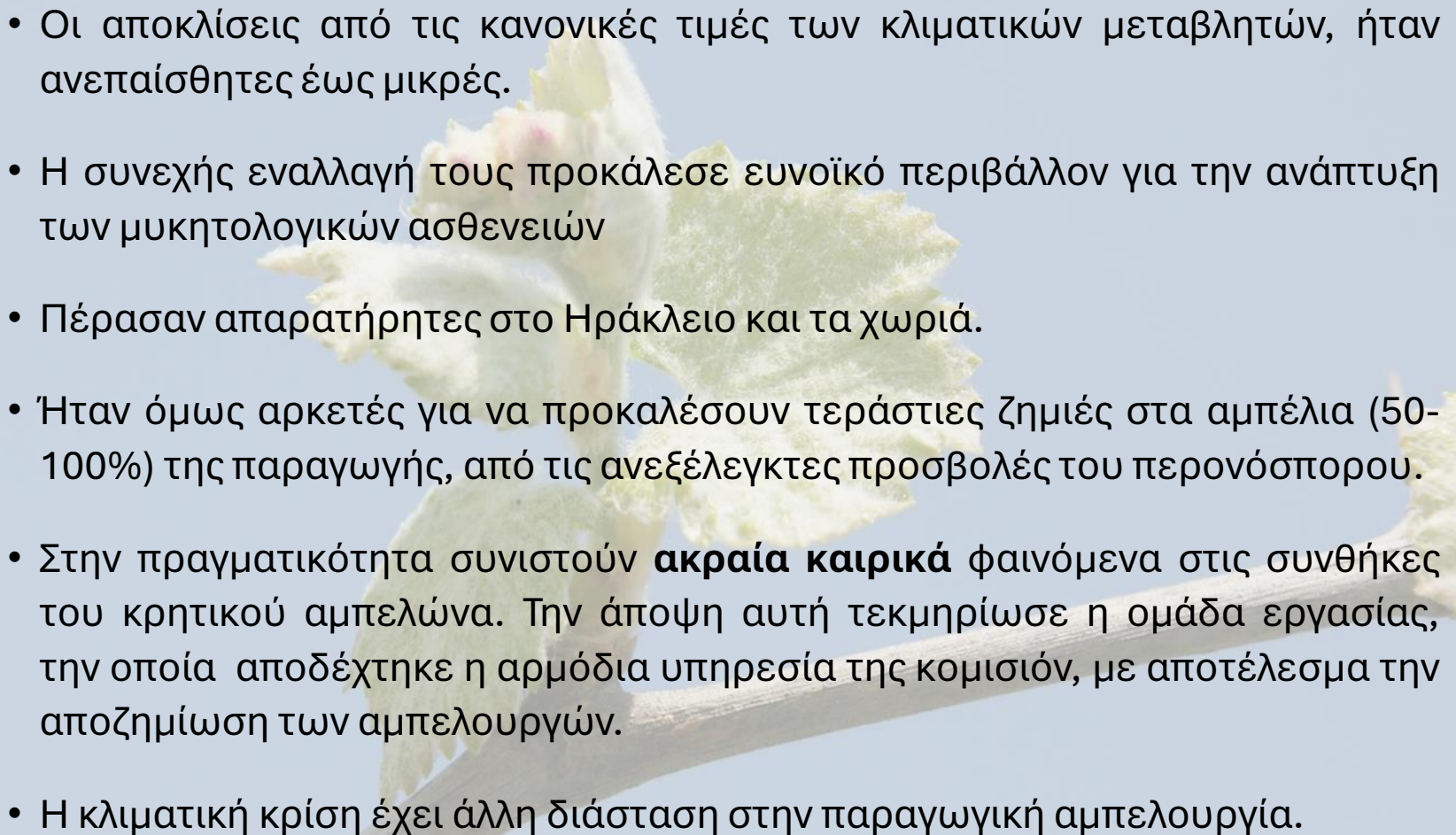
Υετός	Μάρτιος	Απρίλιος	Μάιος	Ιούνιος
Ύψος υετού 2011	63,0	56,0	56,0	0,0
Κανονική τιμή	58,2	28,5	14,2	3,5
Απόκλιση	4,8	27,5	41,8	-3,5

Μέσες μηνιαίες τιμές σχετικής υγρασίας (%) και απόκλισή τους από τις κανονικές τιμές (μέσος όρος τριακονταετίας) στο σταθμό του Ηρακλείου Κρήτης για την περίοδο Μαρτίου – Ιουνίου 2011 (δεδομένα σταθμού ΕΜΥ).

Σχετική υγρασία (%)	Μάρτιος	Απρίλιος	Μάιος	Ιούνιος
Μέση 2011	71,0	76,0	74,0	69,0
Μέση κανονική	66,0	61,7	60,8	56,3
Απόκλιση	5,0	14,3	13,2	12,7

Διάρκεια ηλιοφάνειας (ώρες) και απόκλιση της από τις κανονικές τιμές (μέσος όρος τριακονταετίας) στο σταθμό του Ηρακλείου για την περίοδο Μαρτίου - Ιουνίου 2011 (δεδομένα σταθμού ΕΜΥ).

Ηλιοφάνεια	Μάρτιος	Απρίλιος	Μάιος	Ιούνιος
Ηλιοφάνεια 2011	164,0	232,0	300,0	352,0
Μέση κανονική	177,2	230,8	286,6	345,9
Απόκλιση	-13,2	1,2	13,4	6,1

-
- Οι αποκλίσεις από τις κανονικές τιμές των κλιματικών μεταβλητών, ήταν ανεπαίσθητες έως μικρές.
 - Η συνεχής εναλλαγή τους προκάλεσε ευνοϊκό περιβάλλον για την ανάπτυξη των μυκητολογικών ασθενειών
 - Πέρασαν απαρατήρητες στο Ηράκλειο και τα χωριά.
 - Ήταν όμως αρκετές για να προκαλέσουν τεράστιες ζημιές στα αμπέλια (50-100%) της παραγωγής, από τις ανεξέλεγκτες προσβολές του περονόσπορου.
 - Στην πραγματικότητα συνιστούν **ακραία καιρικά** φαινόμενα στις συνθήκες του κρητικού αμπελώνα. Την άποψη αυτή τεκμηρίωσε η ομάδα εργασίας, την οποία αποδέχτηκε η αρμόδια υπηρεσία της κομισιόν, με αποτέλεσμα την αποζημίωση των αμπελουργών.
 - Η κλιματική κρίση έχει άλλη διάσταση στην παραγωγική αμπελουργία.

ΤΑ ΑΚΡΑΙΑ ΚΑΙΡΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΣΤΟΝ ΚΡΗΤΙΚΟ ΑΜΠΕΛΩΝΑ

ΜΕΛΕΤΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΟΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ
ΑΜΠΕΛΩΝΩΝ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΕΡΟΝΟΣΠΟΡΟ ΚΑΤΑ ΤΗΝ
ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ 2011

«ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΙΤΙΩΝ ΤΗΣ
ΠΡΟΣΒΟΛΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΕΡΟΝΟΣΠΟΡΟ ΤΩΝ
ΑΜΠΕΛΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ
ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟ 2011»

(ΑΠΟΦΑΣΗ ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ, 155559/2011)

ΟΜΑΔΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΜΑΝΟΛΗΣ Ν. ΣΤΑΥΡΑΚΑΚΗΣ

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑΣ ΠΑΠΛΩΜΑΤΑΣ

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ι. ΒΑΚΑΛΟΥΝΑΚΗΣ

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΚΑΙ ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ...

- ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΧΡΟΝΙΚΩΝ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΣΤΑΔΙΩΝ ΒΛΑΣΤΗΣΗΣ
- ΠΡΩΙΜΙΣΗ ΕΚΒΛΑΣΤΗΣΗΣ ΚΑΤΑ 5-12 ΗΜΕΡΕΣ
- ΠΡΩΙΜΙΣΗ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ ΚΑΤΑ 7-18 ΗΜΕΡΕΣ

ΠΟΥ ΣΗΜΑΙΝΕΙ...

- ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΓΟΝΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΟΦΘΑΛΜΩΝ
- ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΟΜΑΛΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΕΤΗΣΙΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΒΛΑΣΤΗΣΗΣ

ΚΑΙ ΤΟ ΠΙΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ

- Η ΩΡΙΜΑΝΣΗ ΘΑ ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΕ ΟΛΟΕΝΑ ΚΑΙ ΥΨΗΛΟΤΕΡΕΣ ΘΕΡΜΟΚΡΑΣΙΕΣ

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ ΚΑΙ ΚΡΗΤΙΚΟΣ ΑΜΠΕΛΩΝΑΣ

ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

- Σημαντικά προβλήματα στη βιολογία και φυσιολογία της αμπέλου (ανάλογα με την ποικιλία, το υψόμετρο, το έδαφος, το σχήμα μόρφωσης, την καλλιεργητική τεχνική, κ.ά.)
- Υψηλότερη ευαισθησία των λευκών ποικιλιών, ιδιαίτερα των αρωματικών (Βιδιανό, Sauvignon blanc)
- Οι ερυθρές ποικιλίες φαίνεται να προσαρμόζονται καλύτερα στην αύξηση της θερμοκρασίας
- Ευνοείται (υπό προϋποθέσεις), στις νέες συνθήκες, η παραγωγή πρώιμων επιτραπέζιων ποικιλιών
- Αναδιάρθρωση ποικιλιών
- Αναζήτηση νέων αμπελότοπων (το παράδειγμα της Γαλλίας)
- Αναθεώρηση βασικών πυλώνων της σύγχρονης αμπελουργίας (γραμμικά σχήματα μόρφωσης, άρδευση κ.ά.)

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ (;)

ΣΤΑ ΠΑΝΩ ΑΜΠΕΛΙΑ

ΣΤΟΥΣ ΞΗΡΙΚΟΥΣ ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ

ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΑΜΠΕΛΟΚΟΜΙΚΗ ΤΕΧΝΙΚΗ

ΠΑΝΩ ΑΜΠΕΛΙΑ

ΣΤΑ ΠΛΑΓΙΑ ΤΟΥ ΨΗΛΟΡΕΙΤΗ

ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΚΡΙΣΗ – ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ – ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΑΜΠΕΛΩΝΑ

Οι ραγδαίες εξελίξεις στους επί μέρους τομείς της Αναπτυξιακής αμπελουργίας, σε συνδυασμό με τις τεχνολογικές εφαρμογές, είναι μάλλον βέβαιο ότι θα περιορίσει σε μεγάλο βαθμό τους κινδύνους όσον αφορά τη βιωσιμότητα του ελληνικού αμπελο-οινικού τομέα. Αμπέλια θα έχουμε. Τα ερωτήματα που τίθενται είναι: Ποια αμπέλια και που. Ποιες ποικιλίες, πού και πώς.

Περισσότερα προβλήματα θα αντιμετωπίσει η ανταγωνιστικότητα των αμπελουργικών προϊόντων από την αναπόφευκτη αύξηση του κόστους παραγωγής στις νέες περιβαλλοντικές συνθήκες (ασθένειες, εμφάνιση νέων ζιζανίων, ένταση των εντομολογικών εχθρών, τεχνικές καλλιέργειας υψηλού κόστους, κ.ά.).

Με δεδομένες τις διαρθρωτικές αδυναμίες του ελληνικού αμπελώνα και την απουσία πολιτικής, οι προτάσεις που ακολουθούν, έχουν νόημα εντασσόμενες σε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα, με στόχο την ελαχιστοποίηση των αρνητικών επιπτώσεων της κλιματικής χρήσης και την αξιοποίηση των όποιων θετικών επιδράσεων.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΑ (ΣΤΟΥΣ ΥΠΑΡΧΟΝΤΕΣ ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ)

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΗ ΣΧΗΜΑΤΩΝ ΜΟΡΦΩΣΗΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΥΛΩΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΕΜΝΩΝ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΒΛΑΣΤΗΣΗΣ (ΧΛΩΡΑ ΚΑΛΔΕΜΑΤΑ)

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΟΙΚΟΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑΣ ΑΜΠΕΛΟΥ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΔΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕ ΕΜΒΟΛΙΑΣΜΟ ΕΥΠΑΘΩΝ ΠΟΙΚΙΛΙΩΝ

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΑ (ΝΕΟΙ ΑΜΠΕΛΩΝΕΣ)

ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΩΝ ΚΑΤΑΛΛΗΛΩΝ ΚΛΩΝΩΝ (*) ΤΩΝ ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΩΝ ΠΟΙΚΙΛΙΩΝ

ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΞΕΧΑΣΜΕΝΩΝ ΠΟΙΚΙΛΙΩΝ

ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΗ ΒΙΟΚΛΙΜΑΤΙΚΩΝ ΔΕΙΚΤΩΝ

ΕΠΙΛΟΓΗ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΩΝ

ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΜΕΘΟΔΩΝ ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΑΣ ΑΚΡΙΒΕΙΑΣ

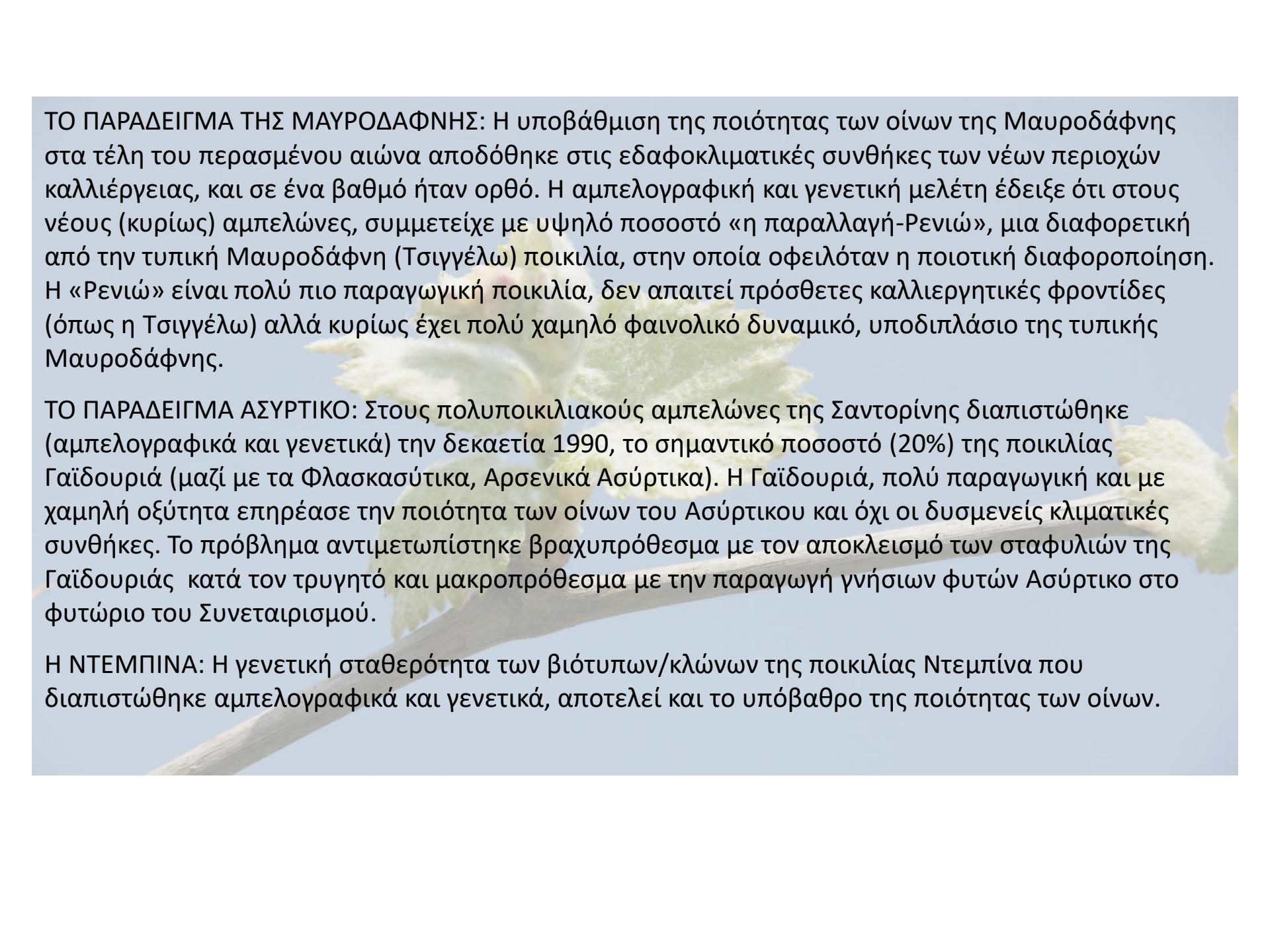
ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ-ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΗ-ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΓΕΝΕΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

(*) Προφανώς δεν αναφέρομαι στους δήθεν κλώνους που γράφτηκαν στον εθνικό κατάλογο με την εφαρμογή της ΥΑ 746/70091/21.03.2020.

ΑΛΛΑ ΔΕΝ ΦΤΑΙΕΙ ΠΑΝΤΑ
Ο ΚΑΚΟΣ ΚΑΙΡΟΣ...(*)

(*) Για την περίπτωση που θα τρέξουμε να καλύψουμε τις διαχρονικές αδυναμίες κάτω από την κλιματική κρίση

ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΗΣ ΜΑΥΡΟΔΑΦΝΗΣ: Η υποβάθμιση της ποιότητας των οίνων της Μαυροδάφνης στα τέλη του περασμένου αιώνα αποδόθηκε στις εδαφοκλιματικές συνθήκες των νέων περιοχών καλλιέργειας, και σε ένα βαθμό ήταν ορθό. Η αμπελογραφική και γενετική μελέτη έδειξε ότι στους νέους (κυρίως) αμπελώνες, συμμετείχε με υψηλό ποσοστό «η παραλλαγή-Ρενιώ», μια διαφορετική από την τυπική Μαυροδάφνη (Τσιγγέλω) ποικιλία, στην οποία οφειλόταν η ποιοτική διαφοροποίηση. Η «Ρενιώ» είναι πολύ πιο παραγωγική ποικιλία, δεν απαιτεί πρόσθετες καλλιεργητικές φροντίδες (όπως η Τσιγγέλω) αλλά κυρίως έχει πολύ χαμηλό φαινολικό δυναμικό, υποδιπλάσιο της τυπικής Μαυροδάφνης.

ΤΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΑΣΥΡΤΙΚΟ: Στους πολυποικιλιακούς αμπελώνες της Σαντορίνης διαπιστώθηκε (αμπελογραφικά και γενετικά) την δεκαετία 1990, το σημαντικό ποσοστό (20%) της ποικιλίας Γαϊδουριά (μαζί με τα Φλασκασύτικα, Αρσενικά Ασύρτικα). Η Γαϊδουριά, πολύ παραγωγική και με χαμηλή οξύτητα επηρέασε την ποιότητα των οίνων του Ασύρτικου και όχι οι δυσμενείς κλιματικές συνθήκες. Το πρόβλημα αντιμετωπίστηκε βραχυπρόθεσμα με τον αποκλεισμό των σταφυλιών της Γαϊδουριάς κατά τον τρυγητό και μακροπρόθεσμα με την παραγωγή γνήσιων φυτών Ασύρτικο στο φυτώριο του Συνεταιρισμού.

Η ΝΤΕΜΠΙΝΑ: Η γενετική σταθερότητα των βιότυπων/κλώνων της ποικιλίας Ντεμπίνα που διαπιστώθηκε αμπελογραφικά και γενετικά, αποτελεί και το υπόβαθρο της ποιότητας των οίνων.

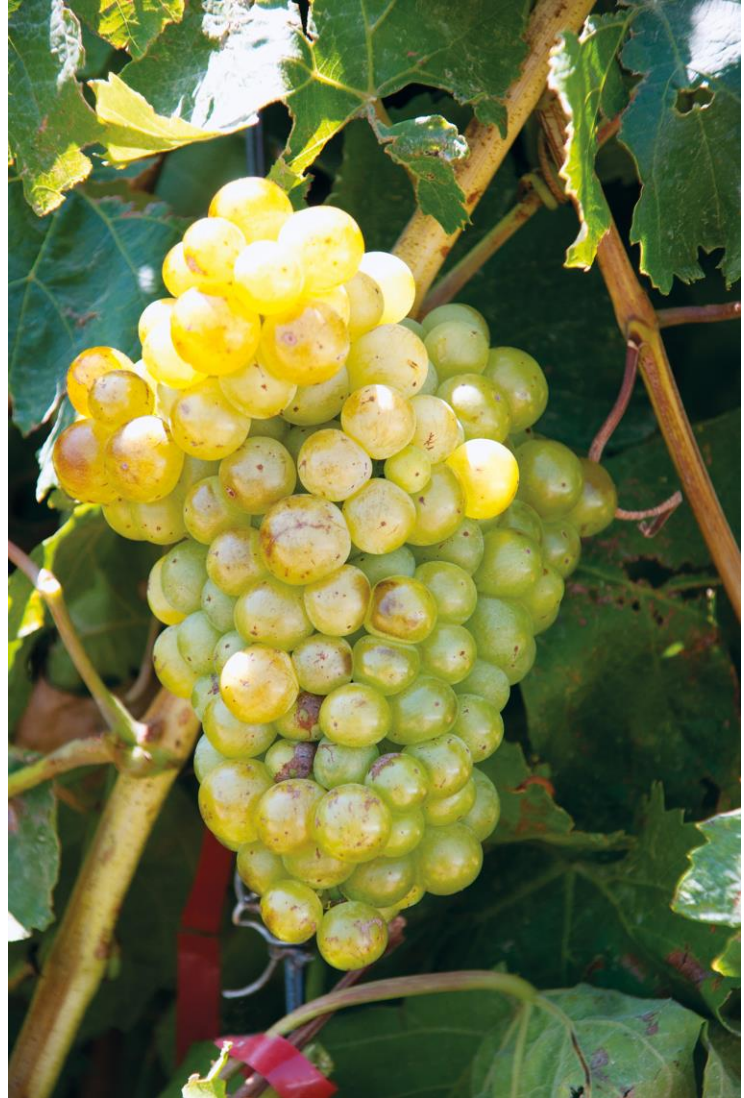
ΜΑΥΡΟΔΑΦΝΗ ΚΑΙ «ΡΕΝΙΩ»

ΑΣΥΡΤΙΚΟ ΚΑΙ ΓΑΪΔΟΥΡΙΑ

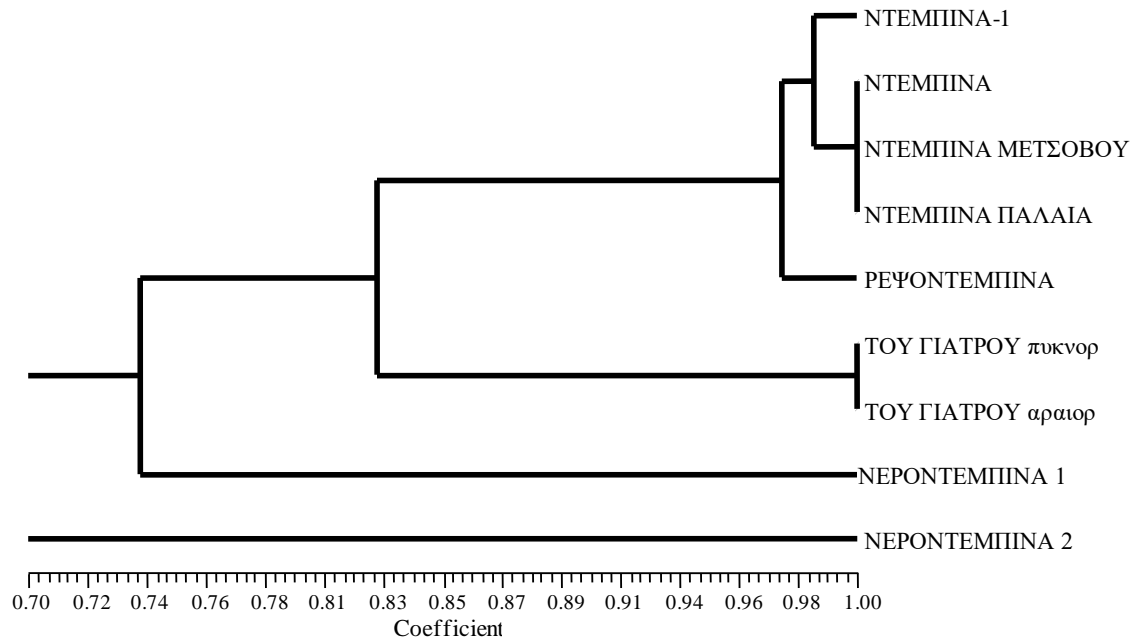

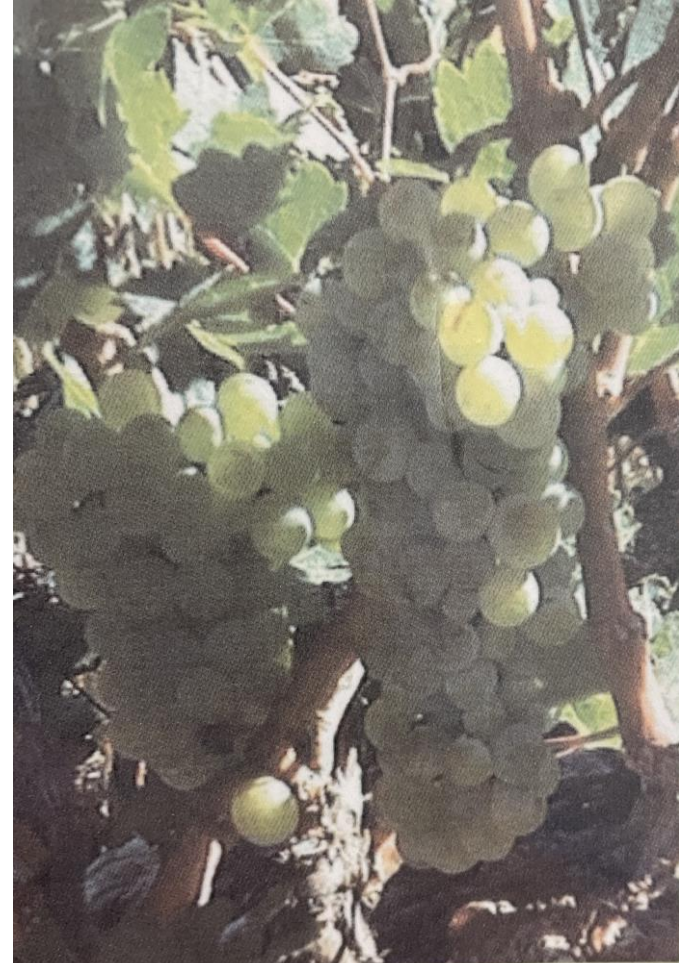
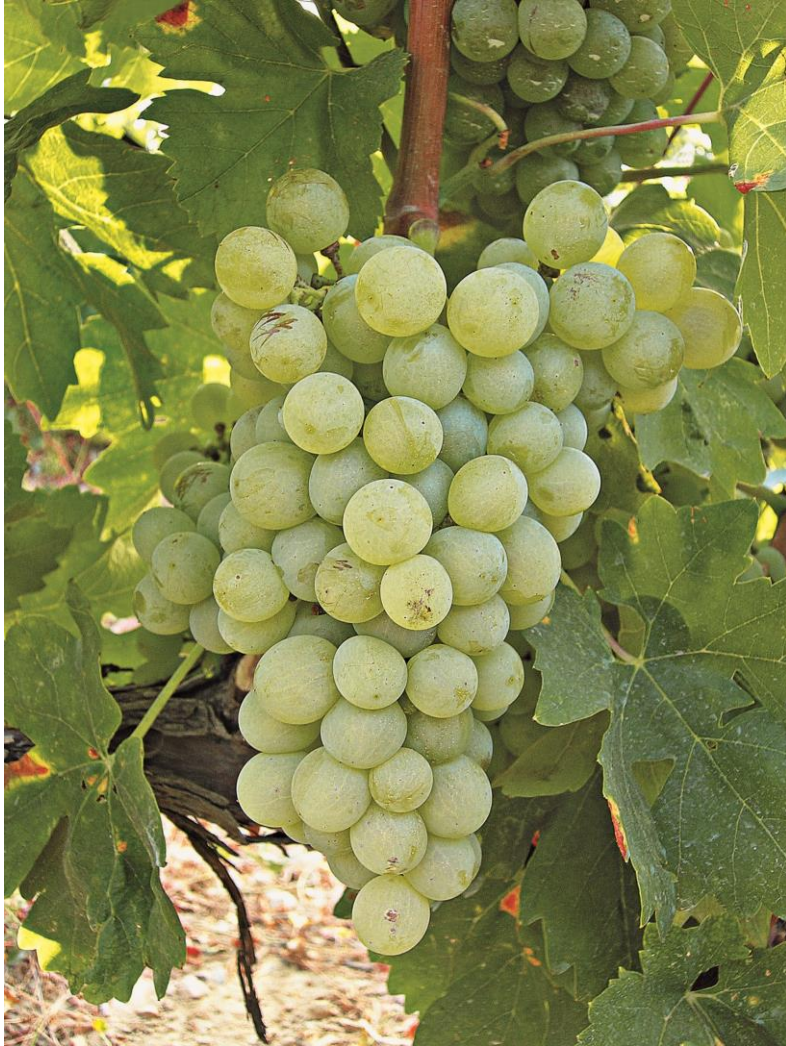
Γενετική μελέτη των τύπων και των παραλλαγών της ποικιλίας αμπέλου

Ντεμπίνα (*Vitis vinifera* L.) με τη χρήση μοριακών σημαντών.

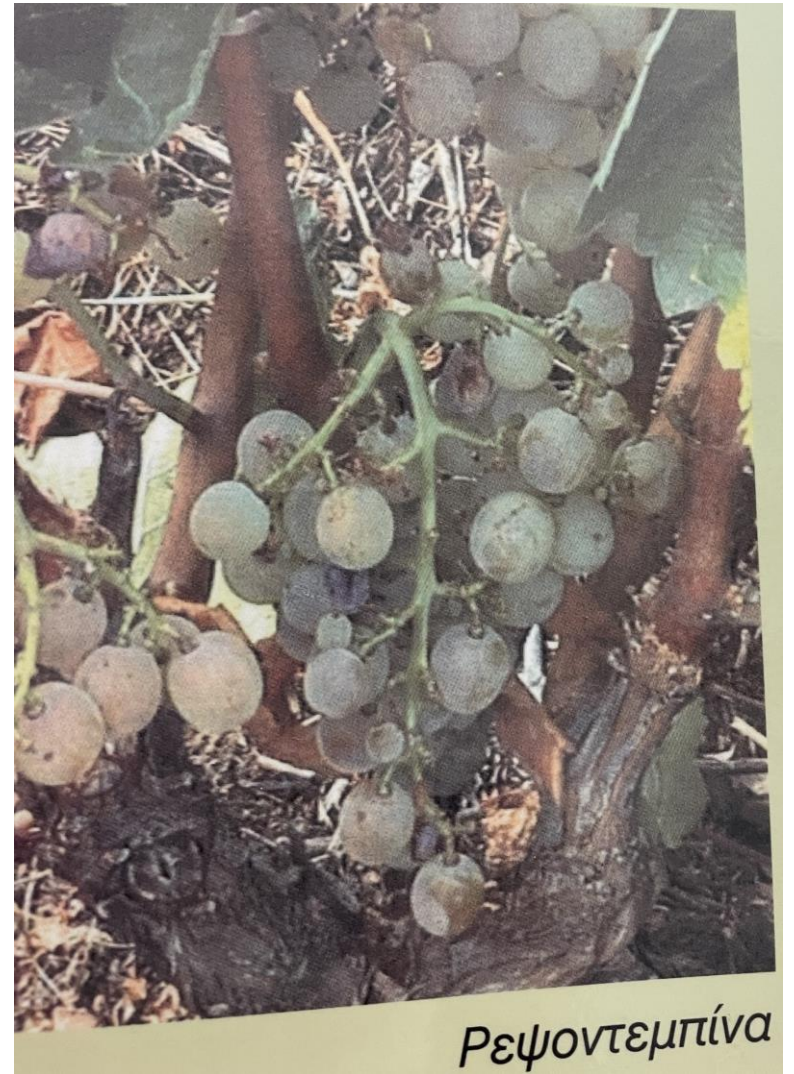
Μ.Ν. Σταυρακάκης, Κ. Μπινιάρη, Χ. Σπινθηροπούλου, Χ. Συμινής

Εργαστήριο Αμπελολογίας, Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Ντεμπίνα

Ρεψοντεμπίνα

Η ΓΝΩΣΗ ΤΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ (ΑΜΠΕΛΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΙ ΓΕΝΕΤΙΚΑ)
ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΠΟΙΚΙΛΙΩΝ ΑΜΠΕΛΟΥ ΩΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΗ

ΚΑΙ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

ΤΟ ΓΑΛΛΙΚΟ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ

Η ταυτότητα της ποικιλίας Chardonnay

Αμπελογραφική περιγραφή και γενετικό πρότυπο της τυπικής ποικιλίας (δηλαδή του βιότυπου/κλώνου που είναι περισσότερο διαδομένος στη φύση) και στο τέλος η παράθεση των κλώνων που προέκυψαν από την εφαρμογή του γαλλικού πρωτόκολλου κλωνικής επιλογής.

Chardonnay B

Name of vine variety in France

Chardonnay

Origin

This variety is originally from Bourgogne (Burgundy) and based on published genetic analyses, comes from the crossbreeding with Pinot and Gouais B

Synonymy

No synonym is officially recognized for this vine variety. In the European Union, Chardonnay B can officially be designated by other names: Chardoney (Bulgaria), Feinburgunder (Austria), Morillon (Austria), Pino shardone (Bulgaria) and Pinot Chardonnay (Cyprus).

Regulations

In France, Chardonnay B is officially listed in the "Catalogue of vine varieties". This variety is likewise listed in the Catalogues of other European Union member states: Germany, Austria, Belgium, Bulgaria, Cyprus, Spain, Great Britain, Greece, Italy, Hungary, Luxembourg, Malta, Netherlands, Portugal, Czech Republic, Romania, Slovakia, Slovenia and Sweden

Use

Wine grape variety

Evolution of area under vines in France

	1958	1968	1979	1988	1998	2008	2016
ha	7325	9805	13042	19869	33070	42017	53870

Description

Identification signs include:

- the tips of the young shoot have a sparse to moderate cover of flat-lying hairs,
- young leaves are green with bronze patches,
- herbaceous shoots with red colored internodes, - orbicular adult leaves, full or 5-lobed with slightly open petiolar sinus often limited by a vein near the petiolar point, short teeth compared to width, straight sides, slightly bubbled leaf blade with the underside sparsely covered with upright hairs,

- round-shaped berries

Genetic profile

Microsatellite	VWS2	VMD5	VMD7	VMD27	VRZAG62	VRZAG79	VMD25	VMD28	VMD32
Allel 1	135	232	239	178	188	244	238	216	239
Allel 2	141	236	243	186	196	246	254	227	271

Phenology

Bud burst: 1 day before Chasselas.
Grape maturity: period I, 1 and 1/2 weeks after Chasselas

Suitability for cultivation and agronomic production

Chardonnay B is generally long pruned. However in areas with favorable climatic conditions for floral initiation, vines may also be pruned short. This variety is suited to moderately fertile soils with dominant limestone or marly. In Mediterranean areas, intense drought situations are to be avoided.

Sensitivity to diseases and pests

Chardonnay B is susceptible to powdery mildew and to grapevine yellows due to phytoplasma. On the other hand, it is not prone to downy mildew. At the end of maturation and under strong vigor situation, grey rot may cause substantial damage.

Technological potential

The grape clusters and berries are small. This variety has an extremely high potential for quality and is used to produce dry white wines, sparkling wines and even liqueur wines. The sugar content of the berries can reach high levels while maintaining high acidity levels. This is what enables the production of particularly well balanced, powerful and full bodied wine (rich and with volume). The typical aromas are complex and intense (dried fruit, hazel nut, grilled flavor, exotic fruit, butter, etc). Chardonnay B is likewise suited to fermentation and barrel ageing.

Clonal selection in France

The thirty-one approved Chardonnay B clones carry the numbers 75, 76, 77, 78, 95, 96, 116, 117, 118, 119, 121, 122, 124, 125, 128, 130, 131, 132, 277, 352, 414, 415, 548, 549, 809, 1066, 1067, 1068, 1145, 1146 and 1147. A conservatory with over 340 clones has been set up in Saône-et-Loire in 1994.

Bibliographic references

- Catalogue des variétés et clones de vigne cultivés en France. Collectif, 2007, Ed. IFV, Le Grau-du-Roi. - Documentation interne du Domaine de Vassal, 1949-2011, INRA, Marseillan-plage. - Cépages et vignobles de France, tome 2. P. Galet, 1990, Ed. Dehan, Montpellier. - Ampélographie. P. Viala et V. Vermorel, 1902-1910, Ed. Masson, Paris.

Description of clones approved in France

Clone number	Identity and availability		Agronomic data		Technical data	
	Origin	Selection	Fertility	Production level	Sugar content	Potential color
	Year approved	Agroonomic references	Weight of grape bunches	Vigor	Total acidity	Tannic structure
	Growing surface area		Size of berries	Sensitivity to Botrytis	Aromatic intensity	Oenological aptitudes
75	Côte-d'Or	ENTAV	medium	medium to high	low to medium	
	1971	Bourgogne Champagne Languedoc	medium			
	4.10 ha					balanced but neutral wines, diluted due to overproduction
ENTAV INRA Varying vigor and production depending on regions. Manage production for use in still wines. It can likewise be used for making sparkling wines.						
76	Saône-et-Loire	ENTAV	medium	medium	medium to high	
	1971	Bourgogne Champagne Languedoc Val-de-Loire	low to medium	medium	medium	